

KURIER POLSKI

Rok III Centrala telefoniczna IKP w Bydgoszczy 23-41 i 23-42
Telefon międzymiast. 36-06. Sekretariat redakcji 19-07
Sekretariat przyjmuje codziennie od godz. 10 do 12
Niedziela, dnia 30 marca 1947 r.
Konta PKO „Zryw” Nr VI 135, PKO IKP Nr VI 136
Konto bież. Bank Gosp. Spółdz., Bydg. konto 008
Konto bież. Bank Zw. Spółek Zar. w Bydgoszczy
Nr 87

Bilans anglosaskiej polityki na terenie Rzeszy

Burzliwe demonstracje Niemców
w Nadrenii i Zagłębiu Ruhry100 tysięczny tłum na ulicach Düsseldorfu wznosi wrocie antyangielskie okrzyki
Sklepy, fabryki i szkoły w mieście nieczynne

BERLIN (obsł. wł.). W Nadrenii i Zagłębiu Ruhry doszło do burzliwych demonstracji na tle kryzysu żywnościowego. W Düsseldorfie strajk generalny spowodował unieruchomienie komunikacji, zamknięcie fabryk, szkół i sklepów.

W demonstracji wzięło udział 10000 ludzi. W urządzonym następnie pochodzie ulicznym uczestniczyło około 100.000 ludzi, niesących transparenty z napisami „Nie mamy żywności, nie mamy pracy. Nie pozwólcie dzieciom naszym głodować”. Demonstranci dopuścili się przy tym licznych aktów gwałtu. Przewracano pojazdy brytyjskie i wznoszono wrocie okrzyki.

W związku z tymi wypadkami rzecznik władz brytyjskich oświadczył, że obecny kryzys żywnościowy spowodowany został zarówno niezwykle ciężką zimą, jak i złą organizacją oraz nieposłuszeństwem rolników niemieckich, nie stosujących się do obowiązujących świadczeń rzeczowych.

NOWY JORK (obsł. wł.). Rada Społeczno-Gospodarcza ONZ przyjęła wniosek delegata holenderskiego, aby europejska komisja gospodarcza Rady objęła swoją działalnością również Niemcy. Ponadto Rada przyjęła wniosek radziecki, aby pomoc udzielana krajom gospodarczo upośledzonym, nie była wykorzystywana dla celów politycznych przez kraje udzielające pomocy.

W związku z tymi wypadkami rzecznik władz brytyjskich oświadczył, że obecny kryzys żywnościowy spowodowany został zarówno niezwykle ciężką zimą, jak i złą organizacją oraz nieposłuszeństwem rolników niemieckich, nie stosujących się do obowiązujących świadczeń rzeczowych.

Francja obniżyła wydatki na zbrojenia i wojsko

PARYŻ (obsł. wł.). W pałacu burbońskim odbyła się pod przewodnictwem premiera Ramadier konferencja finansowa z udziałem min. obrony narodowej i min. finansów. W czasie dyskusji podniesiono konieczność skrócenia niektórych pozycji w budżecie obrony narodowej. Budżet obecny jest o 10% mniejszy od poprzedniego. Komuniści głosowali za budżetem.

Sprawa grecka

Sprawa grecka znajduje się dziś w ośrodku zainteresowania nie tylko europejskiego, ale ogólnowiatowego. Nie schodzi ona z porządku dziennego opinii świata. Zwiększa ostatnio projekty amerykańskie udzielenia wysokiej pożyczki i pomocy wojskowej temu państwu, jak i Turcji, wywołały w świecie olbrzymie poruszenia. Świat słusznie zaniepokoił się agresywnością pewnych bardzo wojowniczych kół Stanów Zjednoczonych i świat dobrze rozumiał ukryte intencje politykujących kapitalistów amerykańskich, dążących do zawiadnięcia całą kulą ziemską i uczynienia z wszystkich narodów świata powolnych narzędzi swojej polityki imperialistycznej.

Grecja dzisiejsza, rządzona przez reakcyjnych monarchistów i nie przebrająca w środkach walki z elementami postępowymi, demokratycznymi, aczkolwiek zawsze gotowa do przyjęcia zaofiarowanych dolarów, przeraziła się jednak warunków amerykańskich, które przeistoczyłyby kraj w jakąś kolonię amerykańską.

I czego nie dokonali porażki i ostrzeżenia, tego dokonała ostatnio „życiowa dłoń” Trumana. Otóż przywódca reakcji greckiej min. spraw zagr. Tsaldaris, słusznie obawiając się najgorszych następstw „nowej amerykańskiej polityki zagranicznej”, zwrócił się — słuchajcie! — do generalissimusa Stalina z prośbą o pośrednictwo w konflikcie nie tylko wewnętrznym, ale i w zatargu z sąsiadami Grecji — z Jugosławią, Bułgarią i Albanią. Tsaldaris proponuje utworzenie wolnego portu w Salonikach, by zapewnić Bułgarii i Jugosławii dostęp do Morza Egejskiego. Tsaldaris proponuje dalej szeroko zakrojoną amnestię dla powstańców, rozwiązanie obecnego parlamentu, którego nie uznają powstańcy, oraz przeprowadzenie wolnych, nieskrepowanych wyborów natychmiast po uspokojeniu kraju. Wreszcie oświadcza Tsaldaris, że nie widzi przyczyn, dla których lewica grecka nie miałaby wziąć udziału w rządzie, skoro bierze udział w rządach np. Francji i Belgii.

W ustach takiego typowego reakcjonisty jak Tsaldaris, jest to język zupełnie nowy. Krok jego wywołał w kraju duże wrażenia. Nowy ten ton rządów greckich dowodzi przede wszystkim niepowodzenia ich dotychczasowej polityki, a dalej obawy o utrwalenie się w Grecji obcych rządów, które z każdym dniem uzurpują sobie w tym nieszczęśliwym kraju więcej praw, wtrącając się najwyraźniej do greckich spraw wewnętrznych.

Nie wiadomo, jak zareaguje na prośbę Tsaldarisa generalissimus Stalin. Sam fakt jednak zwrócenia się wladców dzisiejszej Grecji do niego dowodzi radykalnej zmiany nastrojów w greckich kołach rządowych i uporczywego szukania dróg wyjścia z zagmatwanej sytuacji, w jakiej w swoim zacietrzewieniu znaleźli się greccy monarchiści, a która grozi Grecji utratą niepodległości.

Historia grecka jest pełna wielkich niespodzianek. Dziś możemy być przygotowani na nowy zasadniczy zwrot w sprawie greckiej. Na Bałkanach bowiem nie ma rzeczy niemożliwych. A Grecja, to najbardziej typowy kraj bałkański, wiecznie niepokojny.

Czy działała tu ręka sabotażysty?

Najbardziej narażone na akcje sabotażu w Palestynie są drogi komunikacyjne w pobliżu większych ośrodków miejskich i przemysłowych. Uwidoczniony na zdjęciu patrol brytyjski sprostregł w pobliżu wsi Artuf na linii biegnącej z Jerozolimy do Lydy mine, umieszczoną pod progami. Za chwilę żołnierz wyposażony w nadawczo-odbiorczy aparat radiowy nada tę wiadomość do dowództwa, które dla zlikwidowania niebezpieczeństwa natychmiast wyśle grupę wykwalifikowanych specjalistów.

Protest wybitnych obywateli USA

przeciw projektowi „ustawy antykomunistycznej”

MOSKWA (obsł. wł.). Agencja TASS donosi z Waszyngtonu, że w związku z projektowanym wnieśieniem ustawy o uznaniu partii komunistycznej za partię nielegalną, szereg wybitnych osobistości amerykańskich wystosowało petycję protestującą. Złożył na niej swój podpis również syn zmarłego prezydenta Roosevelta — Elliot Roosevelt.

Anglia nie udzieli pomocy Jugosławii

Odpowiedź rządu angielskiego na 2 próby Dziwne uzasadnienie

BELGRAD (obsł. wł.). Rząd jugosłowiański wystosował do W. Brytanii 2 próby. Pierwsza dotyczy dostarczenia dla Jugosławii środków żywnościowych i innych towarów ogólnej wartości 15 milionów ft. szterl., w drugiej rząd jugosłowiański prosi W. Brytanię o poparcie wniosku wystosowanego do UNRRA o dostawę 200.000 ton zboża. Próby te załatwione zostały odmownie.

Angielskie koła rządowe uzasadniają decyzję tę tym, że W. Brytania sama jest krajem importującym żywność i walczą z trudnościami aprowizacyjnymi. Ponadto twierdzą, że Jugosławia niedawno dostarczyła żywność Rumunii i Albanii i oferowała też środki żywnościowe do sprzedaży na rynkach zagranicznych, a dalej Anglicy uważają, że Jugosławia utrzymuje

Jugosławii

zbyt wielką armię, której część mogłaby być użyta do pracy produktywnej.

W Puszczy Kampinoskiej odnaleziono sztandar 15 PAL

Wiceprezydent miasta Szczecina inż. Józef Maciejewski przy wybitnym poparciu Wydawnictwa „IKP” zwrócił Wojsku Polskiemu symbol cnót polskiego żołnierza — Marszałek Polski — Michał Żymierski zadecyduje o dalszych losach relikwii narodowej

BYDGOSZCZ (es). Tragiczny los Wojsk Polskich w roku 1939 dzieł ich znak, symbolizujące historię i zadanie pułków — sztandary. Jednym z nielicznych odnalezionych sztandarów wojskowych z lat przedwojennych jest sztandar 15 pułku artylerii lekkiej, stacjonującego w Bydgoszczy. Historia tego sztandaru, dzieje jego w czasie okupacji i okoliczności, towarzyszące jego odnalezieniu są niezmierznie ciekawe.

W listopadzie ub. roku powrócił z niewoli niemieckiej członek poczty sztandarowej 15 PAL-u, ogniomistrz Aleksander Drzewiecki (Bydgoszcz, ul. Mariacka 5). Droga do ojczyzny wiodła przez Szczecin. Tutaj p. Drzewiecki, pragnąc spełnić ciążący na nim obowiązek odnalezienia sztandaru, wszedł w bliższy kontakt z wiceprezydentem miasta Szczecina inż. Józefem Maciejewskim, który z kolei poinformował o istnieniu możliwości odnalezienia zakopanego w Puszczy Kampinoskiej sztandaru, naczelnego dowódcę WP Marszałka Polski, Michała Żymierskiego. Pod koniec listopada ub. roku, wiceprezydent Maciejewski zorganizował wyprawę samochodową do Puszczy Kampinoskiej. Przejeżdżając przez Bydgoszcz, wiceprezydent zainteresował sprawą sztandaru Wydawnictwo Ilustrowanego Kuriera Polskiego, które przejęło na siebie stronę finansową wyprawy. W wyprawie wzięli udział pp. wiceprezydent inż. Maciejewski, red. „IKP” Andrzej Trella z Bydgoszczy, Edward Moskałowicz ze Szczecina, chorąży 15 PAL-u ogniomistrz Drzewiecki oraz starszy ogniomistrz, Antoni Zajaczek (pracownik firmy Mizerwa w Bydgoszczy).

Zgodnie z planem opartym na poszlakach, wyprawa dotarła do Sierakowa (poczta Izabelin, woj. warszawskie), gdzie w grubszych zarysach ustalono miejsce, w którym prawdopodobnie sztandar został zakopany.

Zarówno działania wojenne, jak i siedem lat działań atmosferycznych, a szczególnie czynione najpierw przez Niemców, a później przez ludność miejscową poszukiwania, zatarły ślady w lesie i dwudniowa akcja członków wyprawy zmierzająca do odnalezienia sztandaru — nie dała rezultatu.

Wysiłki jednak nie były daremne, gdyż w czasie rozkopywania terenu sprawą zainteresował się Jan Wasilewski, syn Józefa, rolnik ze wsi Sieraków. Poinformował on wiceprezydenta Maciejewskiego o fakcie szczególnego przeszukiwania terenu przez żołnierzy niemieckich po zakończeniu działań wojennych we wrześniu 1939 r. i powtórnym poszukiwaniach sztandaru dokonanych później przez wieśniaków okolicznych. Sądzone, że sztandar został wykopany przez Niemców.

Opuszczając Sieraków, inż. Maciejewski zabrał ze sobą...

Nowe listy gończe za Bormannem

LONDYN (obsł. wł.). Jak donosi agencja Reutersa, amerykańskie min. spraw zagr. wystosowało do wszystkich placówek zagranicznych fotografie i dokładny opis sylwetki Marcina Bormanna. Pozostaje to w związku z powtarzającymi się pogłoskami, wedle których Bormann widziany był w różnych krajach europejskich. Jak wiadomo, Bormann skazany został zaocznie w Norymberdze — na karę śmierci.

Sztandar 15 PAL odnaleziony

(Dokończenie ze str. 1-szej)

Jowski pozostawił p. Wasilewskiemu swój adres z prośbą, aby rozpytywał się on o losy sztandaru wśród miejscowej ludności. Po upływie miesiąca rolnik sierakowski doniósł, że na ślady sztandaru nie natrafił, ale nadal będzie czynił w tym kierunku starania.

Rolnik dotrzymał słowa. Po kilku miesiącach wiceprezydent inż. Maciejewski otrzymał wiadomość, że sztandar odnalazł się. Niezwłocznie więc do Puszczy Kampinoskiej udał się p. Edward Moskałowicz, który przybywszy na miejsce, wraz z p. Wasilewskim odwiedził rodzinę p. Heleny Jabłońskiej, gdzie sztandar złożony został do dyspozycji inicjatora poszukiwań.

Fakt odnalezienia sztandaru zawdzięczać należy przypadkowi i mądrości p. Jabłońskiego. W r. 1941 Józef Jabłoński idąc drogą leśną, zauważył na skraju niedużego, zapadłe miejsce. Wiedziony przecuciem, rozkopał rękami ziemię i ku swej ogromnej radości wykopał sztandar.

Wiadomość o odnalezieniu cennej relikwii narodowej szybko rozeszła się wśród miejscowej ludności. Zainteresowały się tą sprawą również władze niemieckie. Z obawy przed następstwami, 13-letni wówczas chłopczyk zakopał sztandar ponownie. Obecnie sztandar ten po dokładnym ustaleniu miejsca, w którym był zakopany, został z ziemi wygrzebany i przez wiceprezydenta m. Szczecina inż. Macie-

jewskiego i p. Moskałowicza przewieziony do Szczecina.

W dniu wczorajszym wiceprezydent Maciejewski i p. Moskałowicz cenną dla Bydgoszczy i historii Wojsk Polskich pamiątkę przywieźli do redakcji „Ilustrowanego Kuriera Polskiego“.

„IKP“ zawiadomił telegraficznie o odnalezieniu sztandaru Marszałka Polski, Michała Żymierskiego, który prawdopodobnie zadecyduje o dalszym losie cennej relikwii narodowej. Równocześnie „IKP“ zawiadomił o odnalezieniu sztandaru wicewojewodę pomorskiego p. Henryka Trzebińskiego i prezydenta m. Bydgoszczy p. Józefa Twardzickiego oraz zaprosił przebywających w Bydgoszczy chorujących 15 PAL-u: st. ogniomistrza, Antoniego Zajęczka, ogniomistrza Aleksandra Drzewieckiego i ogniomistrza Jana Jankowiaka.

Moment wręczenia sztandaru Marszałkowi Polski Michałowi Żymierskiemu, wzgl. jego przedstawicielowi przyjdzie prawdopodobnie uroczyście charakter.

Do czasu przekazania sztandaru właściwej instytucji (o czym zadecyduje Marszałek Polski) sztandar wystawiony zostanie od dnia dzisiejszego w jednej z witrzyn „Ilustrowanego Kuriera Polskiego“ w Bydgoszczy przy Placu Teatralnym (pod arkadami).

W numerze jutrzejszym naszego pisma podamy niezwykle interesujące dalsze szczegóły historii sztandaru

Na konferencji w Moskwie zostanie zawarty traktat z Austrią?

Spory proceduralne przeciągają się. — Pojęcie „niemieckich wartości w Austrii“ najtrudniejszym problemem do uzgodnienia

MOSKWA (obsł. wł.). Molotow przyjął austriackiego ministra spraw zagranicznych, dr Grubera, który po rozmowie z Molotowem oświadczył dziennikarzom, że prawdopodobnie traktat pokojowy z Austrią zostanie zawarty jeszcze w ciągu bieżącej konferencji moskiewskiej.

MOSKWA (obsł. wł.). Spór proceduralny na konferencji ministrów przeciągnął się na dalsze posiedzenie. Ministrowie obradowali również nad sprawą Triestu i „niemieckich wartości Austrii“. Ostatnie zagadnienie następczo nieprzezwyciężone trudności.

Poważny bilans strat powodzi nad Wisłą

Woda zniszczyła 50 wsi — 55 osób poniosło śmierć. Straty w zasiewach i inwentarzu sięgają kilku miliardów zł

WARSZAWA (PAP). Ostatnie doniesienia potwierdzają, że sytuacja na wszystkich rzekach w kraju wyjaśniła się całkowicie i niebezpieczeństwo rozszerzenia się powodzi już nie grozi.

Na terenach zalanych powyżej Zakroczymia i w Nowym Dworze woda już opada. Ostatni zator w dorzeczu górnej Wisły na Wisłoku w Besku spłynął. Zator w Zakroczymiu ulega likwidacji. Na Bugu i w środkowej Narwi spływ łodów odbył się zupełnie spokojnie.

Na Odrze zatory w rejonie Kostrzyna spłynęły, woda opada, sytuacja jest opanowana.

Bilans powodzi nad Wisłą jest poważny. Według pobieżnych obliczeń zalany teren wynosi 37 ha ziemi, na którym znajduje się 50 wsi, zamieszkałych przez 30 tys. ludzi, 55 osób zginęło w powodzi, w rejonie Kazunia saperzy uratowali 500 osób płynących na krach, setki inwentarza zostało zniszczonych. Nie obeszło się przy tym i bez wypadków śmierci wśród zmobilizowanych oddziałów wojskowych dla ratowania ludności. Kilku saperów poniosło śmierć nad Wisłą, jak też przy walce z groźnym żywiołem na Odrze.

Rusinek, prezes Komitetu Powodziowego oświadczył, że straty wyrażone przez powódź sięgają kilku miliardów złotych.

Fundusz Pomocy dla Powodzian

W dniu wczorajszym wpłynęły na konto IKP dalsze ofiary na otwarty przez nasze Wydawnictwo Fundusz Pomocy dla Powodzian.

Na wezwanie firmy „Sanus“ wpłaciła firma „Farmacja“ w Bydgoszczy 1000 zł, wzywając do kontynuowania akcji aptekę „Pod Złotym Orłem“ w Bydgoszczy, aptekę „Pod Niedźwiedziem“ w Bydgoszczy i laboratorium chemiczno-kosmetyczne „Tysor“ w Bydgoszczy.

Związek Zawodowy Pracowników Bankowych, Kas Oszczędności i Ubezpieczeniowych RP, Zarz. Okr. w Bydgoszczy, przekazał nam czek gotówkowy na 10.000 zł.

Szlifiernia cylindrów A. Wyciański — Bydgoszcz, wpłaciła 2000 zł.

P. Maria Ostrowska z Bydgoszczy wpłaciła 200 zł.

Pierwszy emocjonujący lot największego bombowca świata superfortecy D-36

NOWY JORK (PAP). Wielotyśne tłumy obserwowały z niepokojem, jak olbrzymi bombowiec amerykański „D 36“, który odbywał lot próbną, krążył nad lotniskiem Worth w Texasie z uszkodzonym sterem. 12 osób załogi wyskoczyło ze spadochronami, pozostawiając na pokładzie pilota i zastępcę dla uratowania samolotu. Bombowiec posiada 6 motorów, każdy o sile 3 tysięcy HP i ma zasięg 12 tysięcy kilometrów, nawet przy wielkim ładunku bomb. W ostatniej chwili udało się naprawić ster i bombowiec wylądował bez uszkodzenia.

2 procesu Hoessa

Ponury cień zbrodni pada zawsze na Rudolfa Hoessa

Kierownik obozu śmierci — wiedział o wszystkim co działo się na terenie Oświęcimia

Trybunał w dalszym ciągu przesłuchiwał biegłych. Prof. Olbrycht, uczony światowej sławy, szczegółowo opisał warunki życia obozowego, opierając się nie tylko na materiale sprawy, lecz również na własnych obserwacjach, gdyż od 1942 r. do 1945 r. był on sam więźniem Oświęcimia. Więźniowie byli stłoczeni — na jednego przypadało około 0,28 m kwadr. powierzchni, podłoga była gliniasta, co powodowało straszny kurz w lecie a błoto jesienią i wiosną. Odżywianie było nędzne — około 1100 kalorii przypadało na więźnia, gdy tymczasem powinno ono wynosić około 3 do 4500 kalorii.

Kobiety ważyły w obozie po 20 kg

Rzecz zrozumiała, że więźniowie katastrofalnie chudli i tak naprzykład człowiek, ważący w momencie przybycia do Oświęcimia 75 kg, po upływie 4-ch miesięcy pobytu w obozie, ważył zaledwie 41 kg. Szeroką grupę stanowiły kobiety, zupełnie normalnych zbudowanych i rozwiniętych, zbadanych po wyzwoleniu obozu ważyły niewiele ponad 20 kg. Z problemem odżywiania wiązał się częstotliwość również i problem śmiertelności. Opierając się na zapiskach, zawartych w księdze stanów dziennych obozu oświęcimskiego, biegły ustalił, że w okresie 213 dni zmarło 20.969 więźniów i 1.470 jeńców wojennych. Biegły pletkuje również system „opieki“ lekarzy niemieckich, którzy więźniów traktowali jako króliki doświadczalne, posyłane z zasady po wykonaniu doświadczenia do krematorium.

Próby z cyklonem „B“

Z kolei Trybunał przystępuje do wysłuchania ekspertyzy biegłego prof. Akademii Górniczej w Krakowie Romana Dawidowskiego o komorach gazowych i krematoriach zainstalowanych na terenie obozu. W lecie 1940 r. na terenie Oświęcimia funkcjonowało jedno tylko krematorium, wydajność którego wynosiła 200 zwłok, spalanych w ciągu doby. Ponieważ likwidowanie więźniów za pomocą rozstrzelania było drogą zbyt powolną, zarząd obozowy starał się wymyślić

sposób masowego uśmiercania ludzi, szczególnie po wybuchu wojny rosyjsko-niemieckiej, kiedy to do obozu zaczęły nadchodzić masowo transporty jeńców sowieckich. W tych warunkach, w sierpniu 1941 r. przeprowadzono pierwszą próbę gazowania, używając w tym celu cyklonu B. Pierwsza ta próba nie dała oczekiwanego wyniku, albo w następnym dniu po gazowaniu, gdy otworzono komory, okazało się, iż ofiary dają jeszcze znaki życia. Zastosowano wówczas dawki zwiększone, co dało wynik skuteczny.

Firma „Topff“

buduje krematoria

Władze obozowe przystąpiły następnie do planowej budowy komór gazowych, krematoriów przy pomocy niemieckiej firmy Topff i S-wie w Erfurcie. Mniej więcej w okresie 1943 r. Komory gazowe i krematoria były na terenie obozu należycie już rozbudowane. W komorach tych w ciągu dwóch dni można było spalić 54.000 zwłok.

Cyklon działa przy 27 st.

Jeżeli chodzi o komory gazowe, to cyklon działa skutecznie jedynie przy temperaturze 27°, z tych więc względów stłaczano w komorze tak znaczną ilość ludzi, ażeby ten tłum wytworzył odpowiednią temperaturę.

Wszystko to wskazywało, iż w Oświęcimiu zagazowano 4 do 4 i pół miliona ludzi. Liczba ta zresztą

pokrywa się z danymi, którymi dysponował Główny Urząd Bezpieczeństwa Rzeszy.

„Młyn do mielenia kości“

Ostatnim świadkiem w procesie był obywatel czeski Antoni Hrzybyk, adwokat z Pragi. Świadek ten opisał tzw. akcję sokolską i wielkie aresztowania w tej organizacji. Około 100 osób spośród 20.000 aresztowanych wysłano do Oświęcimia. W drodze, gdy więźniowie pytali co to jest Oświęcim, SS-mani odpowiedzieli im, że jest to taki „młyn do mielenia kości“. Świadek zeznał, że tych więźniów Czechów, którzy już zupełnie opadli z sił, przeznaczono do „lekkiej pracy“ tzn. odesłano do Brzezinki, gdzie więźniów wykańczano. Jeżeli ktoś okazał się zbyt wytrzymały, kapo i SS-mani, bijąc więźnia drągami po głowie, mordowali go. W tych warunkach spośród 1000 „Sokołów“ przewiezionych do Oświęcimia, pozostało przy życiu 70-ciu.

Hoess wiedział...

Hoess dobrze wiedział o znaczeniu się nad więźniami. Świadek przytacza fakt zamordowania na bloku Nr 11 — 200 więźniów polskich. Przez cały czas ich katowania Hoess był obecny i wyszedł dopiero z bunkrów, gdy wszelkie krzyki umilkły.

Prokurator zadaje pytanie oskarżonemu, czy w obozie oświęcimskim wolno było udzielać więźniom pociechy religijnej, czy duchowni asystowali przy egzekucjach, czy wolno było odprawiać nabożeństwa. Hoess stwierdza, że było to zakazane. Duchowni na rozkaz Himmlera byli przesłani do Dachau. W tym obozie wolno było odprawiać nabożeństwa, ale w niedługim czasie zostało to zniesione.

Dziś zabiorą głos rzecznicy oskarżenia.

Amer. ekspedycja naukowa i wojskowa do Brazylii

„Latające laboratorium“ nad wyżyną M. Geraes — podczas zaćmienia słońca

WASZYNGTON (PAP). Ekspedycja naukowa amer. tow. geograficznego i wojskowych sił lotniczych udaje się do Brazylii w celu obserwowania zaćmienia słońca. Dla ekspedycji zbudowano oboz w pobliżu Bocayuwa Minas Geraes w odległości 640 km na północ od Rio de Janeiro na wysokości 800 m. Upewniono się, że warunki badania nieba w ciągu miesiąca maja będą

tam lepsze niż gdziekolwiek. Księżyc przejdzie pomiędzy słońcem a ziemią dnia 20 maja rb. i obserwacja będzie możliwa dokonać w ciągu 3 minut i 48 sekund. Samoloty z aparatami fotograficznymi dokonają zdjęć z przebiegu zaćmienia na wysokości 30 tysięcy stóp. Inny samolot będzie pełnił rolę „latającego laboratorium“ dla badania promieni kosmicznych

Kronika dyplomatyczna

Minister zdrowia, dr Tadeusz Michejda przyjął przedstawicieli szwedzkiego komitetu niesienia pomocy stolicy.

Minister spraw zagr. Modzelewski przyjął posła Holandii w Warszawie.

Na widowni międzynarodowej

Przed kongresem socjalistów angielskich

W maju rozpocznie się w Margate 46-ty z kolei doroczny kongres Partii Pracy. Kongres ten będzie dla obecnego rządu jeszcze cięższą próbą, niż kongres zeszłoroczny. Polityka rządu w ciągu ostatniego roku wzbudziła liczne zastrzeżenia i to nie tylko w grupie „rebeliantów“ frakcji parlamentarnej Partii Pracy, ale również wśród członków partii w kraju.

Wewnętrzna krytyka partyjna jest ogromnie na ręce opozycji torysowskiej. Toteż ataki, kierowane przeciwko rządowi z łona własnej partii, będą musiały odznaczyć się niezwykłą ostrożnością.

Charakterystyczne jest, że wszelkie informacje, dotyczące opozycji wewnętrznej w Partii Pracy, pochodzą ze źródeł konserwatywnych. Według tych źródeł, na majowym kongresie wniesionych zostanie około 500 wniosków, atakujących rozmaite odcinki polityki rządu. Jednocześnie te same źródła podają, że tym razem, nie jakby się mogło wydawać związków zawodowe, lecz liczne odłamy prowincjonalne Partii Pracy wystąpią z najostrzejszą krytyką. Najmocniej atakowane na kongresie w Margate mają być następujące punkty: polityka zagraniczna i zbyt powolna demobilizacja, dalej poruszona ma być sprawa nacjonalizacji ziemi i dalszej nacjonalizacji przemysłu. Szerogą rezolucji ma domagać się zwiększenia kontroli robotniczej w górnictwie i w innych przemysłach znacjonalizowanych, ścisłej kontroli cen, zwiększenia podatków od zysków prywatnych, zmiany polityki kolonialnej, szybszego i tańszego wymiaru sprawiedliwości, wprowadzenia demokratycznych stosunków w wojsku, 10-letniego planu dla rolnictwa itp.

Konserwatywny „Daily Telegraph“ wyraża ministrowi Bevinowi współczucie, przypuszczając, że tak mocna opozycja w łonie własnej partii nie pomoże mu w czasie konferencji moskiewskiej.

Wydaje się prawdopodobne, że po

sacyjna wiadomość o rzekomo mającym nastąpić po konferencji moskiewskiej ustąpieniu Bevina ze stanowiska ministra spraw zagranicznych i powierzeniu mu następnie realizacji planu wewnętrzo-gospodarczego — stoi w ścisłym związku z obecną trudną sytuacją rządu i ma stanowić odpowiedź i obronę na ciężkie zarzuty, jakie wysuwane przeciwko rządowi w łonie własnej partii.

Prócz tego zasadniczego posunięcia rząd jak i egzekutywa partii przewidują szereg kroków zapobiegawczych — między innymi postanowiono zmobilizować prasę labourzystowską. Akcją tę przeprowadza sekretarz partii Morgan, który wydał już specjalne instrukcje dla prasy socjalistycznej i wysunął projekt rozbudowy socjalistycznej prasy prowincjonalnej, która informowałaby wszelkimi stronami nie tylko członków partii, ale całe społeczeństwo angielskie.

Komunikat

Sekretariatu Generalnego SP

Na posiedzeniu Zarządu Głównego SP odbytym w dniu 9 marca rb powzięto decyzję zespolenia wydawnictw stronnictwa w jednym ośrodku dyspozycyjnym.

W wykonaniu tej uchwały, Komitet Wykonawczy Zarządu Głównego SP zarządził chwilowo wstrzymanie tygodnika „Odnova“, do czasu przeniesienia redakcji i administracji do siedziby władz centralnych stronnictwa.

Na tego rodzaju decyzję Zarządu Głównego wpłynęły duże trudności natury czysto organizacyjno-technicznej.

Sekretarz Generalny Prezes
St. Idźlor Fr. Mańkowski

Siostry Elzbietanki służebniczki chorych

Poznań, w marcu

Szerokie korytarze szpitala Sióstr Elzbietanek w Poznaniu rozbrzmiewają gwarem, Wózki z chorymi jadą „na operację” i „na opatrunek”. Siostry spiesząnie przebiegają — jed-

kach sióstr wykwalifikowanych buchalterek, zarządczyń, kucharek, krawcowych itp. Kieruje siostrami Matka Przełożona. Jest ona zarazem Matką Prowincjałką, gdyż podlegają jej wszystkie domy prowincjo-

poznajskiej podlegają również Dom w Budapeszcie oraz Dom Polskiej w Jeruzolimie, do którego wybudowania przyczyniła się Siostra Inocenta, dom ten prowadząca. Angielskie władze bardzo cenią jej pracę i nazywają Siostrę nie Ino-Centa, lecz Pound. (Nie Siostra Cent, lecz Funta — nawiązując do wartości centa i funta szterlinga w walucie angielskiej).

Ciekawym szczegółem jest, że przed wojną sióstr Elzbietanek — Polek była tak wielka liczba, iż miały one swój nowicjat w Poznaniu, w odróżnieniu od sióstr z innych krajów, które nowicjat musiały odbywać we Wrocławiu.

W czasie wojny tylko około 40 sióstr zostało w szpitalu w Poznaniu. Były one (mimo dyplomów i kwalifikacji) traktowane bardzo źle przez Niemców i używane do najgorszych prac. Reszta sióstr przebywała w obozach: w Bojanowie, Ravensbrueck i Oświęcimiu (m. in. Matka Prowincjałka). Nie powróciło 10%. Prócz tego znacznego procentu strąt, wiele sióstr zmarło już po powrocie z obozu.

Siostry chore oraz siostry emerytki-staruszki, mają swój dom w Lesznie, gdzie przebywają pod troskliwą opieką.

Co do sióstr z Poznania to wysiłek ich w zorganizowaniu własnej politycznej placówki godzien jest doprawdy podkreślenia. Objęły swój dom i szpital dopiero w 1946 r. w styczniu, w stanie wielkiego zniszczenia. Same doprowadziły go do stanu używalności. Obecnie mają jeszcze braki i związane z tym kłopoty, ale

Laboratorium

szpital jest zorganizowany, wszędzie panuje ład, czystość i atmosfera ciepła i troskliwości. Obok opieki lekarskiej i pielęgnacji fachowej w wielkim stopniu przyczyniają się do szybkiego opanowania choroby u pacjentów.

Mimo kilkunastomiesięcznej dopiero pracy, setki osób robotników

lekarzy, profesorów, ciałek, ojców — zwróciły siostry Elzbietanki społeczeństwu w stanie wdzięczności — a okres choroby pozostawił im w pamięci wyjątkowość, pogodność, miłość i dobroć, które nalożonym na siebie obowiązkiem.

Barbara Krassowska

Szpital Sióstr Elzbietanek w Poznaniu przy ul. Łąkowej

nie z lekarzami, zastrzykami, innymi aparatami do nagrzewania, czy też „soplówkami”.

- Pod 222 klejki!
- Pod 17 zastrzyk penicyliny!
- Za chwilę obiad.
- Nakarmić tę chorą na gardło.
- Dawanki, dzwonki. Siostry spełniają życzenia, ciągle w ruchu, stale zajęte — ale zawsze pogodne, z uśmiechem i słowem pociechy na ustach. Tak przez całe dnie i noce.

Wśród 200 łóżek, czysto utrzymanych pokoi i sal operacyjnych pracuje 45 sióstr nowicjuszek, oraz 50 sióstr z dyplomami, tzw. profesek. Są między nimi laborantki, instrumentalistki, marmotyzjerka, roentgenistka i pielęgniarzki.

Szpital ma dział chirurgiczny, na czele którego stoi dr Granatowicz (pracuje tam również dr Mroczkowiak). Dział wewnętrzny prowadzi dr Graffstein (pracuje tam również dr Rabus), dział ginekologiczny dr W. Suwalski, laryngologiczny — dr Komaryński, są również działy okulistyki i pediatry. Dyrektorem jest dr Gluzbiński.

Jakie jest tempo pracy lekarzy i sióstr w szpitalu, powiedzą nam następujące liczby: oto operacji tylko na chirurgii jest 30 tygodniowo, na kardiologii — drugie 30. Operacji ogólnie tygodniowo około 600.

Cała strona administracyjna i gospodarcza szpitala spoczywa w rę-

ku w województwie poznańskim. Domów takich jest 55. Siostry zgromadzone w nich pracują w szpitalach prywatnych, samorządowych, w przytułkach dla starców, w przedszkolach oraz pielęgnują chorych w mieście.

Wiele sióstr z poznańskich domów pojechało do Gdańska — Oliwy oraz na Ziemię Odzyskaną. Objęły tam domy, szpitale i pracują. Prowincji

Sala operacyjna

Stanisław Szpinalski zdobywa zagranicę Triumfy polskiego pianisty

Poznań, w marcu

Przed niedawnym czasem prasa polska doniosła o udekorowaniu znakomitego pianisty Stanisława Szpinalskiego wysokim rumuńskim odznaczeniem państwowym.

Warto więc wspomnieć, że Stanisław Szpinalski jest już dobrze i zaszczytnie znany za granicą, jeszcze z czasów przedwojennych. Bywał w Stanach Zjednoczonych, gdzie nawet nagrał na płyty gramofonowe słynną „Czwartą symfonię” Karola Szymanowskiego. W ubiegłym roku w ciągu czerwca i lipca odbył interesującą podróż artystyczną po krajach bałkańskich. Towarzyszyli mu śpiewaczka Maryla Drewniakówna i akompaniator Władysław Raczkowski. Występowała ta naprawdę dla polskiej muzyki reprezentacyjna trójka w Sofii, Warnie, Płowdiwie, Belgradzie, Zagrzebiu, Lublianie i Dubrowniku. Organizowano dla nich zarówno koncerty publiczne, jak i audycje radiowe. W programach koncertowych widniały kompozycje przede wszystkim polskie.

Szpinalski jest fenomenalnym pianistą. Obok Chopina uprawia systematycznie muzykę współczesną i stale poszukuje interesujących nowości, których w Polsce nikt dotąd nie grzał... niejednokrotnie przyswaja sobie

też kompozycje, o których wprawdzie po dziesiątym dziesięcioleciu u nas nie słyszano. Właśnie w Bułgarii poznał człowieka kompozytora i artystę — Pana Władysława Władysława — i otrzymał od niego „Trzeci koncert fortepianowy” wraz z partyturą i kompletnym materiałem orkiestrowym. Już w dotychczasowym przegrywaniu przez ukazała się bardzo interesująca i warta „pokazania” w Polsce.

Przyjdzie mu to wkrótce czas — oświadcza Szpinalski.

Aż do w tym roku przysłał sobie wyjazd zagraniczny. Tym razem pojechał sam Szpinalski. W walizce miał materiały orkiestrowe do dwóch koncertów fortepianowych, mianowicie: Tadeusza Szeligowskiego i Arama Chaczaturiana, na które to utwory miał już uprzednio „zamówienie” estradowe. Obok dwóch wymienionych kompozycji ma jeszcze grać nowo znalezioną pianistę koncertystkę wena (Brdur) i oczywiście Chopina

Szpinalski

(Brdur), którego jest hołd nalezny — szym dzieł w Polsce wykonywał.

Trasa wiodła przez Rumunię, gdzie w Bukareszcie miał w początkach marca recital solowy o programie sięgającym z jednej strony Bacha, z drugiej — Kasserna. Na koncercie wystąpił znowu grał Chopina — i właśnie w Bukareszcie odznaczono go, orderem wysokiej klasy państwowej. Po tym nastąpiła kolej na Bułgarię. W Sofii również grał na recitalu oraz na koncercie symfonicznym, gdzie usłyszano spod jego palców koncerty Chaczaturiana i Beethovena. Urządzono mu też kilka mniejszych wypadów na

W składamy im hołd nalezny — więcej ich za przykład młodemu pokoleniu polskiemu!

KONIEC

Tragedia moabicka

Z chłubnej karty walki Polaków berlińskich o polskość i katolicyzm

VIII

W sroczach wychodźstwa polskiego, Młynem był, kiedy ten siwy kapitał-staryszek opuszczał kościół N. M. P. i podniósł swą rękę, błogosławieństwo lud polski na obczyźnie. Były to try radości i wdzięczności polskiego wychodźstwa, które było głęboko wzruszone obecnością wśród siebie tego wielkiego kapła na patriotę. Pragniemy na zakończenie podkreślić jeszcze dwie rzeczy: pierwsza, to głębokie przywiązanie wychodźstwa polskiego do Berlina de Wiary św., ujawniające się we wszystkich dziedzinach życia społecznego kolonii berlińskiej. Chociaż musiała ona zwalczać ogromne przeszkody wrogo usposobionego duchowieństwa niemieckiego, to jednak nie omijała żadnej sposobności, ażeby wszystkie poręczano i wszelkie uroczystości narodowe były połączone z nabożeństwami w kościele. Nie było czasu na takich polskich nabożeństw, jakiego kazania, lecz — jak się widać — spiewali wychodźcy, jakby na akademii, by tasmaż kolonii berlińskiej o prawa w

usłyszeć słowa otuchy, oparte o hasło: „Za Wiarę i Ojczyznę!”. Czego nie słyszano w kościele, tego słuchało wychodźstwo polskie, ten lud polski na obczyźnie, na rocznicach, obchodach narodowych, na zebraniach i wiecach. Wszędzie znalazł się odpowiedni mówca, czasem prosty robotnik albo rzemieślnik, który w myśl powyższego hasła przemawiał do zebranych. Często znalazł się i ksiądz Polak, bo kolonia berlińska posiadała Stablewskich, Wawrzyniaków, Stychlów, Kurzawskich, Wajdów, Dunajskich, Skibów, Łukaszczyków, Niedziół — bardzo wielu dzielnych kapitanów, którzy potrafili przekonać o doniosłości i ważności głoszonego hasła. I właśnie temu tak wielkiemu współdziałaniu prawdziwych polskich i katolickich księży zawdzięcza kolonia w dużej mierze to, że wychodźstwo polskie pozostało wierne Ojczyźnie i Kościołowi.

Kościół, o równouprawnienie na zasadzie sprawiedliwości chrześcijańskiej. Może nieraz zdawało się, że żądania pełnomocników tej wielkiej rodziny polskiej na obczyźnie nie zawsze były uzasadnione, że stosowane środki samoobrony były radykalne lub zbyt agresywne, stwierdzić jednak z całą stanowczością tu trzeba, że, gdyby kolonia berlińska tak uparcie nie dopominała się swoich praw w Kościele, szeregi obojętnych i zupełnych odszczepieńców od Kościoła byłyby większe. Wysiłki kolonii polskiej w Berlinie od samego początku istnienia polskich organizacji społecznych nosiły znamię samoobrony przed niebezpieczeństwem wynarodowienia. A lud polski, chcąc się bronić przed wynarodowieniem, musiał staczać walkę z księżmi-germanizatorami, którzy zapominali, że są sługami Chrystusowymi, uważając się za żandarmów rządu pruskiego, zdążającego do zgnębienia polskiego ludu. Lecz dalekie było zawsze to polskie wychodźstwo, stojące na szerszym narodowym i chrześcijańskim gruncie, od walki przeciwko Kościołowi rzymsko-katolickiemu „Bóg i Ojczyzna!” i „Za Wiarę i Ojczyznę!” — oto hasła, którym kierowano się na obczyźnie. Również występował przeciwko tym hasłom tego kolonii berlińska nie uznawała za Polaka. Ten duch, ten kierunek przodował i przewijał się poprzez wszystkie działania, a na potykane na obczyźnie przeszkody zawsze przewyciężał.

Polonia berlińska, po odzyskaniu niepodległości Polski, w wielkiej masie napłynęła do Polski, osiedlając się zwłaszcza w Wielkopolsce, na Pomorzu oraz na Górnym Śląsku. Przywódcy Polaków berlińskich, wyrosli w twardej szkole pruskiej i zaprawieni w walce z hakatą, wszędzie wyróżniali się swoim wysokim poziomem obywatelskim i wartościową pracą społeczną. Niekiedy próci robotnicy i rzemieślnicy, dzięki wytrwałej nauce, zdobywanej po całonocnej pracy zawodowej, i dzięki działalności w organizacjach polskich, zwłaszcza w Zjednoczeniu Zawodowym Polskim, osiągnęli wysoki poziom umysłowy i zajęli poważne w hierarchii państwowej, samorządowej i społecznej stanowiska. Braki w wykształceniu wypełnione zostały twardą szkołą życiową, wielkim doświadczeniem społecznym oraz niezwykłą ofiarnością, przykładowym patriotyzmem i podziwu godnym entuzjazmem dla spraw polskiej i katolickiej.

Lloyd Bydgoski i Młyn Okole przechodzą pod zarządek gminy i miasta Woda, gaz i komunikacja podrożały

Z obrad MRN

Na 27 posiedzeniu MRN, po zagajeniu i odczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, złożyli ślubowanie nowi członkowie Rady, w w osobach pp.: inż. Godeckiego-Cwirko z SP, red. Mielnikowa, Fl. Dębka, J. Buczkowskiego. Jednocześnie przyjęto kandydaturę M. Dryla z OKZZ na wiceprzewodniczącego MRN.

Radny Szyperski odczytał projektowany statut o podatku konsumpcyjnym (10% od sumy rachunku) obciążający konsumenta, płatnym 5 i 20 każdego miesiąca. Wniosek uchwalono. Przyznano także dodatki funkcyjne od 300-1000 zł całemu szeregowi członków Zarządu Miejskiego i pracownikom na stanowiskach kierowniczych. Radny Sobiesiński apelował o podwyższenie głódnych pensji wszystkim urzędnikom. Uchwalono także zadanie krótkoterminowego kredytu wekslowego w wysokości 5 mil. zł w Kom. B-ku Kred. w Poznaniu dla Miejsk. Zakł. Zaopatr.

Wniosek uchwalono. Przyznano także funduszu konieczne potrzebne na cele obrótowe. Wniosek o uchwalenie dalszego kredytu na przebudowę cegielni przy ul. Chodkiewicza zdjęto z porządku obrad jako nieaktualny.

Sprawę budżetu referował szczerze radny Łukasik. Budżet miejski jest wybitnie deficytowy (30 mil. zł) i należy dokonać dalszej kompresji rozchodów, celem obniżenia deficytu. Trzeba ograniczyć działalność subwencyjną z do zrównoważenia budżetu. Zawalikom nie przyznano zręczanego uposażenia. Po przyjęciu uwag, przystąpiono do omówienia budżetu na rok 1946 r.

Ogólny budżet wynosi 353 mil. zł, dodatkowy 20 mil. zł. Sprawę no

wej, podwyższonej taryfy w związku z podpisaniem umowy zbiorowej pracy w samorządowych przedsiębiorstwach i Zakł. Użytk. Publ. referował M. Dryl. Od 1. 4. br. obowiązuje nast. taryfa podwyższonych opłat za przejazdy tramwajowe, autobusowe, wodę i gaz:

Przejazdy tramwajowe. Normalny bilet 8 zł (poprzednio 5 zł), 10 przejazdów 70 zł (poprzednio 40 zł), bilet powrotny dla pracujących 3 zł, bilet ulgowy za przejazd do godz. 8-mej rano 2 zł, bilet ulgowy dla młodzieży szkolnej i wojska 2 zł, opłata za bagaż ręczny 20 zł, bilet miesięczny bezimienny 500 zł, bilet miesięczny imienny 400 zł.

Przejazdy autobusowe. Do Huty Szkła normalny 15 zł, ulgowy 7 zł, do ul. Sandomierskiej normalny 7 zł, ulgowy 4 zł.

Opłaty za gaz. Przy zużyciu do 20 m³ — 5 zł za metr³, mieszkania bez kuchni węglowej — 6,50 zł, (inne mieszkania — 8,50 zł, przedsiębiorstwa prywatne i rzemiosło — 25 zł, lokale rozrywkowe, cukiernie — 50 zł, pracownicy miejscy — 4 zł, gaz dla autobusów — 5,50 zł, przemysł i PKP — 10 zł.

Opłaty za wodę — 6,50 zł za metr³ kanalizacja — 7,50 zł za metr. Poza tym podwyższono opłaty za tory dojazdowe i opłaty w Rzeźni Miejskiej.

Radny Mielnikow stawiał wniosek o wprowadzenie biletów przejazdowych. Zarząd Miejski przyrzeki wprowadzić takie bilety w ce-

nie 12 zł od 1. 4. br. Gorącą dyskusję wywołały wnioski radn. Kuczmy broniącego interesów rzemiosła. Radny Roszak (SP) imieniem Kom. Finans. Budż. prosi o uchwalenie podwyżek plac ludziom pracy. Uchwalono także układ zbiorowy i taryfę. Radny Różański (SP) wniosł o uchwalenie układu dla wszystkich pracowników samorządu. Wyjaśnił udział wiceprzewodniczący Dryl.

Gmina Bydgoszcz, jako główny udziałowiec (51,7%) podejmuje majątek przedsiębiorstwa Lloyd Bydgoski od Urzędu Likwidacyjnego w zarząd i użytkowanie. Po dyskusji, w której zabierali głos radni Roszak i Wyszniński, przyjęto wniosek o przejęcie Młyna Okole (dawn. Petersona). Na założenie hodowli drobiu Zarząd Miejski wydzierżawił Stef. Jurkiewiczowi przy ul. Fabrycznej 25 nieruchomości na lat 30 z prawem zabudowy. Przyjęto także wniosek w sprawie budowy nowych budynków szkolnych w Sierniecku, przy ul. Polanka, Kawpackiej i Chojnickiej. Pierwsza zostanie odbudowana szkoła w Sierniecku, kosztem 4 mil. zł.

W wolnych wnioskach poruszono sprawę oświetlenia na Czyżkówku, braku opieki nad Wzgórzem Dąbrowskiego, regulacji cen zlikwidowania śmietnisk przed gmachem SO i Łaźni Miejskiej. Radnego Różańskiego z SP dopotowano do komisji mającej przeprowadzić plan zmiany nazw ulic. Radny Malewicz zwrócił uwagę na nowe przepisy spadkowe ograniczające wydział spadku dalszym krewnym, na korzyść gminy.

Bydgoszcz - powodzianom Apel do obywatelstwa m. Bydgoszczy

Kraj nasz został w roku bieżącym dotknięty poważną klęską powodzi. Wielu naszych braci jest pozbawionych w tej chwili dachu nad głową oraz całego swego mienia. Przed nimi stoi najstraszniejsze widmo — widmo głodu. Rząd dla tych wszystkich pospieszyl z pomocą, lecz potrzeby są zbyt wielkie, aby im mógł podolać.

Bydgoszcz natomiast szczęśliwie klęski tej uniknęła i wobec tego jest naszym obowiązkiem pospieszyc swym braciom z pomocą i w tym celu Miejski Komitet Przeciwpowodziowy wzywa Obywateli do składania ofiar na rzecz dotkniętych powodzią i to w datkach pieniężnych oraz w naturze. Ofiary pieniężne składać należy na koncie nr 355 w KKO miasta Bydgoszczy, przy ul. Jagiellońskiej nr 36, a ofiary w naturze w Ratuszu pokój nr 11. Bliższych informacji udziela Miejski Komitet Przeciwpowodziowy, mieszczący się w biurach

Powiatowej Władzy Administracji Ogólnej, Nowy Rynek nr 1, II ptr. tel. 21-58.

Przewodniczący Kom.: J. Twardzicki — prezydent miasta, F. Buczkowski — nac. Wydz. Opieki Społecznej, A. Felczakowa — pełnomocnik PCK, Edm. Guminiński — nac. UT, ks. proboszcz Hanelt — przedstawiciel dek. bydż., Horbaczewski — kier. Urz. Wodn.-Mel., mjr Janikowski — kmndt woj. MO, płk. Jurkowski — kmndt woj. UBP, mgr St. Kaszyński — zast. przewod. kpt. F. Laskowski — kmndt. MSP, mjr Łysiuk — przedst. DOW 2, F. Szulcowski — kier. oddz. drogowego inż. St. Tychoniewicz — kier. Państwowego Zarządu Wodnego.

Woda stale opada

BYDGOSZCZ (a). Na całym odcinku województwa Pomorskiego woda na Wiśle, jak zanotowano dnia 28 bm. nadal opada.

Nawet dla tych, co nie podzielają światopoglądu katolickiego pisarza, bo sztuka prowokuje do myślenia i dyskusji na wiecznie aktualny temat. Niezależnie od ładunku myślowego wzbudza „Magia” podziw walorami czysto scenicznymi, charakterystyką postaci, dozowaniem efektów, stylem sztuki z pogranicza fantazji i rzeczywistości. Styl ten został niezwykle trafnie oddany w grze zespołu bruckiego. Poza jednym Bruskiem wicem, występującym zresztą w podrzędnej roli (sekretarz księcia), trudno wprost ujrzeć jakieś dziury na całym. Szczególnie Gotebowski (Nieznajomy), Maślińska (Parycja Carleon) i Zieliński (Książę) zasługują na słowa najpełniejsze go uznania dla swych wycienionych w każdym szczególe kreacji. Dekoracje Leonarda Torwirta stworzyły nastrojową oprawę dla sztuki.

Wszystkim, którzy pragną głębiej wnikać w komedię Chestertona, należy zwrócić uwagę na artykuł o tym wielkim pisarzu, umieszczony w programie. Artykuł, jak i przekład „Magii” jest pióra Willama Horzyca, dyrektora Teatru Ziemi Pomorskiej.

Sobota, 29 marca 1947 r.
Katedra: Buszkowska
Młoczniki: Oczelade

BYDGOSZCZ

Podobnie jak poprzednio, w sobotę 29 i niedzielę 30 marca (Pod Arkadami tel. 14-28)

(a) Liga Młoda, Zarząd Okr. Pomorskiego Zawodowców, jest Ustroj Zawodowców Zakł. Morskich (oficerskich) w Gdyni i Szczecinie oraz warunki przyjęcia na rok 1947/48 do przelazenia w biurze okręgu (Świętochowska 13/7) od g. 9 do 15.

(b) Zarząd Związku Inwalidów Wojennych RP Kolo Bydgoszcz wywa wszystkich inwalidów wojennych zarejestrowanych w Kole Wzianka, do stawienia się niezwłocznie w sekretariacie Związku. Jednocześnie wszyscy inwalidzi wojenni poszukujący pracy winni zgłosić się w sekretariacie, gdzie zostanie im udzielona pomoc.

(c) Zgodnie z zarz. prez. na Bydgoszcz z dnia 1. 2. 1946 r. w sprawie ustalenia godzin otwierania i zamknięcia sklepów i handlu — przypomina się, że w myśl § 6 ust. 3 w sprawie od Wielkiego Poniedziałku do Wielkiego Piątku, sklepy mogą być otwarte codz. o 2 godz. dłużej, najdalej jednak do godz. 21. W Niedzielę Palmową mogą być sklepy otwarte od godz. 18 do 18.

(d) Sekcja bydż. Akad. Kola Pomorska, Dnia 3 kwietnia o g. 15 odbędzie się w gmachu Gimn. Klas. przy ul. Wolności w Bydgoszczy zebranie sekcji bydż. Akad. Kola Pomorska, BSSWOP w Poznaniu. Celem zebrania jest omówienie spraw dotyczących stypendiów i organizacji imprez „Tygodnia Akademickiego Kola Pomorska”. Wszystkie studentki i studenci uczelni pomorskich zamieszkałe w Bydż. i okolicy proszą się o przybycie.

Epilog krwawego dramatu małżeńskiego

Pod wpływem silnego wzruszenia uderzyła męża siekierą w głowę

BYDGOSZCZ (biał). Krwawy dramat małżeński, jaki rozegrał się swego czasu przy ul. Byczkowskiej 7 pomiędzy Fr. Budziakowem i jej żoną, znalazł swój epilog na rozprawie sądowej. Na ławie oskarżonych zasiadł Fr. Budziakow. W charakterze głównego świadka oskarżał jej mąż. Dofarzym świadkami byli asystent i rodzina oskarżonej.

Akt oskarżenia zaczynał podświadnie, że w dniu 7 grudnia ub. r. w zamierzonej siołce swego męża, pod wpływem silnego wzruszenia, uderzyła go kilkakrotnie siekierą w głowę. Kiedy napadnięty wskoczył się z okna, otrzymał kilka ciosów w lewą rękę. Oskarżona zaprzeczyła, że strona napadnięta była ona, twierdząc, że drżała w obronie własnej, gdyż miał jej zamierzać ją zamordować siekierą. Budziakow dalej oskarżał, że krótko przed udaniem się na spacer, mąż jej otworzył kurek od gazu, chcąc otrąć siebie, udecił i ją. Kiedy próbą samobójstwa i zabójstwa została przez nią odprężona, potoczyła się spokojnie do łóżka i zasnął. Po pewnym czasie, posłyszała szmer i zdawało jej się, że ktoś skrada się do jej łóżka. Twierdziła, że był to jej mąż, który z siekierą zbliżył się ku niej z zamiarem dokonania samobójstwa. Dzięki tylko temu, że podłoga była o dywan i wyrwała się, zdążyła się zorientować w sytuacji i wyrwać mu toporek, którym następnie broń się, uderzyła go w czoło i skrociła.

Występując jako świadek mąż jej zaprzeczył temu twierdząc, że ona jego zbliżyła się podczas snu do niego i stojąc nad nim sadziła mu silny świs w głowę.

Wobec sprzecznych zeznań obu małżonków powołano świadków. Wydał on bardzo dobrą opinię i oskarżonej Matka pierwszej żony B. przedstawiła sądowi list swej córki pisaną krótko przed śmiercią do dzieci, w którym usalała się ona na swego męża. Świadek zeznał również, że

użył na własne cele. Budziak zaprzeczył wszystkim tym zeznaniom, twierdząc, iż są to oszczerstwa. Po zakończeniu postępowania dowodowego zabrał głos prokurator. Opierając się na zeznaniu oskarżonej i świadków, oskarżyciel publiczny uznał, iż zachodzą tutaj okoliczności łagodzące, które wpłyną niewątpliwie na wymiar kary. Podał jednak w wątpliwość twierdzenie oskarżonej, iż ona była napadnięta. Po naradzie sąd wydał wyrok skazujący Fr. Budziakow na 4 lata więzienia, które na mocy amnestii skrócone zostały jej do 2 lat, przy czym zaliczono jej odbyty areszt.

Z teatrów bydgoskich

„Magia”

Komedia fantastyczna G. K. Chestertona — Gościnnie występ zespołu Teatru Ziemi Pomorskiej

Wędrowny kuglarz popisuje się w pałacu angielskiego księcia sztuczkami swego fachu. W pewnym momencie działał prawdziwy cud ku zgrozie i przerażeniu całego otoczenia. Właściwie cudu tego — wygaszenia oddalonej latarni — nie dokonał kuglarz, lecz przywołane przezeń „złe duchy”. Kuglarz uciekł się do pomocy nadmysłowych sił, poirytowany pyszałkowatym rezeronstwem amerykańskiego businessmana. Gdy ów uwikłany w kategorię prymitywnego materialistycznego myślenia Amerykanin doznał rozstroju nerwowego, musi kuglarz wymyślić jakieś naturalne wytłumaczenie nadmysłowego zjawiska, aby wyzwolić Morrisa Carleon z psychozy chorobliwego lęku. Ten człowiek nie owierzy przecież w istnienie nadmysłowych faktów Morris Carleon nie zna, nie znieśie — jakby

Można by się oczywiście sprzezać z Nieznajomym (pod takim określeniem figuruje kuglarz w scenariuszu komedii Chestertona), czy zjawiska medialne mają sensu strictly charakter nadprzyrodzony i magiczny. Autor „Magii”, wielkiego formatu pisarz i myśliciel katolicki, nie skruszy w tej sztuce kopli o taką czy inną interpretację zjawisk tzw. parapsychologii. Zdarzenie w pałacu księcia jest dla tego dialektyka, równego temperamentem polemicznym Shaw'owi, świetna okazje, by niemilosłownie demaskować płytką, pyszałkowata, skostniałą i nietolerancyjną zarozumiałość ludzi, którym się zdaje, że pojeśli wszystkie rozumy. „Nie ma gorszych bigotów, jak bigotów ateizmu” — brzmi celny paradoks Chestertona.

„Magia” stanowi wspaniałą polżywkę dla wszystkich miłośników sztuki, które są mówiąc słowami

Co odczytać dziś

TEATR POLSKI (Al. 1 Maja) Sobota g. 19.30: Uroczysta akademii połączona z premierą „Zabusia” G. Zapolskiej, Niedziela g. 16 i 19.30 „Zabusia”, Poniedziałek g. 19.30: „Zabusia”.

TEATR POLSKI (ul. Grodzka) Sobota g. 18: „Lilla Weneta”, Niedziela g. 16 i 19: „Lilla Weneta” (zespół amatorski).

POMORSKI DOM SZTUKI Niedziela g. 19.30: Koncert fortepianowy Wł. Kędry (muzyka hiszpańska).

TEATRY ŚWIETLNE: Pomocznin: Kobieta sama, Polonia: Marsylianka, Orzeł: O czym marzą kobiety, Gryf: Dni szczęścia, Wainoski: Panna bez posagu, Bałtyk: Złota dziewczyna.

DYZYJNA APTEK: Centralna Al. 1 Maja 27, tel. 23-14, Pod Złotym Orłem, Rynek 1 tel. 19-31

Niedziela, 30 marca br.
6.57 Program og.-polski, 8.20 Program dz. bież., 8.25 Program og.-polski, 9.00 Pogadanka o farze, 9.10 Namiętność (ewangelia) z fary, 10.10 „W słonecznym domu” reportaż z Miejskiego Domu Sierot — opr. Zdzisław Kunstan, 10.45 Kąpiel śpiączki, 10.55 Kron. ub. tyg., 11.57 Program og.-polski, 16.20 Rec. skrzybc. L. Rejzera, 18.45 Kwadrans hist.-lit. „Naród polski w walce o wolność i demokrację (epoka kościuszkowska) opr. B. Kubatek, 17.00 Program og.-polski, 23.30 Przegląd sport., 23.40 Konc. życ. 25.55 Zakład audycji.

ZAPROWIZACJE

Wydz. Apr. i Handlu m. Bydż. podaje do wiadomości, że na karty zaopatr. z lutego i marca br. można otrzymać od 1. 4. do 3. 4. br. w sklepach spoż. nast. artykuły kat. I prac. z marca br. na odliczek 11 — 500 g cukru na odc. 24 po 2 pułki soków owoc. à 1,304,1 oraz na odc. nr 40 po 1/4 kaw. mydła do prania. Kat. II prac. z marca na odc. 11 po 400 g cukru, kat. IR z marca odc. 11 — 250 g cukru. Na karty dod. „M” z marca odc. 16 po 250 g cukru, karty dod. „D” z marca odc. 16 — 250 g cukru, karty dod. „D” z marca odc. 17 — 500 g dżemu. Zamiatnikleka na karty „D-7” i „D-12” z marca na odc. nr 1 po 200 g kakao. Na karty „D” z mies. lutego br. odc. 18 po 300 g cukierków Dżem i kakao wydawać będą wszystkie filie BSS, a cukierki filie BPS oraz fil. Krzyżaniak (Dworcowa 11). Kupcy rozliczać się z wydanymi przydatkami do 12. 4. br. w tut. Wydz. pokój 7a po odbiór asygnat zgłoszą się w pokoju 10.

Jednocześnie Wydz. Apr. i Handlu miasta Bydgoszczy zawiadamia, że rejestracje kart żywn. na kwiecień br. należy dokonywać w sklepach posiadających wywieszki pt. Tu rejestruje się karty żywnościowe, o-stemplowane okrągłą pieczęcią Zarządu Miejskiego w Bydgoszczy. Zwraca się uwagę, że rejestrowanie kart żywn. w sklepach nieposiadających wspomnianych wywieszek, naraża konsumenta na utratę przydatków żywn. Wszystkie przedsiębiorstwa prowadzące przemysł winny oznaczyć nazewnictwo swoje przedsiębiorstwo przem. W zewnętrznym oznaczeniu należy uwidocznic dokładnie i czytelnie imię i nazwisko lub firmę przemysłowca, oraz rodzaj prowadzonego przemysłu i to w sposób wykluczający wszelką wątpliwość, czy chodzi o przemysł wytwórczy handlowy lub usługowy. Uwidocznione imiona i nazwiska oraz rodzaj prowadzonego przemysłu muszą zgadzać się z nazwami i nazwiskami oraz z rodzajem przemysłu podanymi w zgłoszeniu przemysłu, w podaniu o udzielenie koncesji, lub też we wpisie firmy do rejestru handlowego. Przedsiębiorstwo prowadzone przez osoby prawne, należy oznaczyć na zewnątrz przez uwidocznienie zarejestrowanej firmy. Zaznacza się, że tylko kupcy rejestr. mogą używać firmy dla oznaczenia swego przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwa kupców nieregulowanych muszą być oznaczone pełnymi imionami i nazwiskami. Wydział Aprowizacji i Handlu wyznacza termin wykonania niniejszego rozporządzenia do 1 maja 47 r. Naruszenie przepisów wpraw.

Triumfy polskiego pianisty

(Dokończenie ze str. 3-ciej).

do Turcji. Grać ma w Stambule i w dalekiej Ankarze. W radio i na koncertach. Jednak Turcja chce wyłącznie Chopina a powodem tej miłej dla nas zachcianki jest fakt, że niedawno wędrował po kinowych ekranach tureckich bardzo nieudany film amerykański o Chopinie. Jak taki film mógł wyglądać — nie trudno przewidzieć.

Jasną tedy jest rzeczą, że Szpinalski swą wspaniałą grą naprawi nam tureckie wyobrażenie Chopina. W powrotnej drodze do Polski wystąpi jeszcze Szpinalski w Wielkim Tygodniu w Budapeszcie a już na Święta musi się zjawić w Londynie, gdzie w słynnej sali Wigmore Hall wystąpi wraz z Ewą Bandrowską-Turską na wspólnym recitalu. Dopiero po londyńskim koncercie pojawi się w Polsce i przyjedzie do Poznania, gdzie stale obecnie mieszka

Jerzy Korab

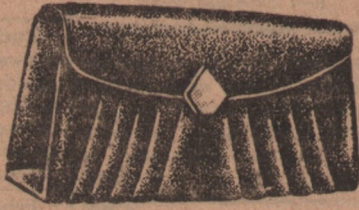
Z Brukseli donoszą, że gabinet Spaaka uzyskał w Zgromadzeniu Narodowym votum zaufania przy ogromnej większości głosów. Londynie zdementowano wiadomość, jakoby min. spraw zagr. Bevin zamierzał podać się do dymisji natychmiast po zakończeniu konferencji moskiewskiej. W wyborach do Zw. Zaw. w Berlinie SED zdobyła 361 mandatów, socjaldemokraci 73, a chrześcijańska demokracja tylko 2 mandaty.

Torebki damskie

ze skóry, imitacji skóry od najtańszych do najwykwintniejszych — Teki — Portfele — Paski do zegarków itp. poleca

Wytwórnia Galanterii Skórzanej

WYSTAWIAM NA TARGACH POZNAŃSKICH

I. Sobaszkiewicz

Poznań, ul. Zeylanda nr 9
Telefon 69-69
dawniejsza Przecznicza

Fabryka konfekcji męskiej i chłopięcej

BRACIA LISIECCY
Poznań, Stary Rynek 72, tel. 25-17 i 10-97

Polecamy na sezon wiosenny: płaszcze, prochowce, garnitury, ubranka komunijne, spodnie, bryczesy i golfy

Kupuje Piór

Bydgoszcz, Al. 1 Maja 3
Telefon 60-37

Włosie końskie, szczecine

Bydgoszcz, ul. Zduny 8

TROSKLIWA MATKO
MKI
NIEZASTĄPIONY SPECJALNY KREM dla DZIECI
USUWA SPIERZCHNIĘCIA
ODPARZENIA
POLEGA IGNIŚ LAB. KOSM.

CUKIERNIA KAWIARNIA CRISTAL

Bydgoszcz Al. 1 Maja 35
Zawiadania Szanownych Klientów, że na Święta Wielkanocne przyjmuje zamówienia świąteczne na torty babki, maszki itp

Farby - Lakiery - Oliwy

POLECA HURTOWNIA DROGERYJNA J. KAPCZYŃSKI TORUŃ, ŁAZIENNA 28 telefon 338

Wytwórnia Cukrów TA-JOJ

Bydgoszcz Al. 1 Maja 71 Tel. 3658

Wentyle samochodowe pompy samochodowe kierunkowskazy . klej . latki na gorąco oraz wszelkie części rowerowe — poleca

»CYKLOSTART« Gdańska Hurtownia Rowerów Sp. z o. o. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Dr. Pnińskiego 6 — telefon 4-15-93

Kwas węglowy

Wojciech Ulrych
Sprzedaż kwasu węglowego
Poznań, Patr. Jackowskiego nr 11 — tel. 61-7

HALLO! • KUPCY!

Czapki sportowe i letnie po cenach najniższych — poleca WYTWÓRNIA CZAPEK ŁÓDŹ, Zawadzka 1

Ważne dla Straży Pożarnych!!!

Przyjmuje zamówienia na sprzęt pożarniczy. Na żądanie cenniki. NAWARECKI STANISŁAW Przedstawiciel na Wybrzeżu 34, Gdynia, Inską 49a tel. 217-24

Maszyny do pisania

liczenia, powielacze kupuje — sprzedaje fachowo naprawia

Fa. ReMa

Poznań, Św. Marcina nr 5 telefon 44-07

Drewniane beczki

faski i t. p. dostarcza na zamówienie 223. Dom Handlowy »BAŁTYK« Szczecin, ulica Śląska 48

PLANTATORÓW NASION

ST. SZUKALSKI Skład i Hodowla Nasion Bydgoszcz, Dworcowa 8, tel. 21-51

Pomorska Fabryka Czekolady . Cukrów - Spółdzielnia Pracy

Bydgoszcz ul. Sobieskiego 6. telefon 12-97. poleca we wyroby znanej jakości, jak również wyroby świąteczne, po cenach konkurencyjnych

GAJA
Gwarantowany
PROSZEK DO PIECZENIA NA 500GR. MĄKI
MGR. ROMAN GAJ
POZNAŃ PATRONA JACKOWSKIEGO 38 TEL. 6 5 2 9

Zawiadamia się Szanowną Klientelę, że **DOM KONFEKCYJNY** Bernard Patocki przeniosł się ze Starego Rynku 22, na ul. Niedźwiedzia 7
Polec. konfekcje męską, chłopięcą artykuły męskie. 0796

UWAGA
„BARWA” Terpentynowa pasta do obuwia i zaprawy do podłóg — „OLSTAR” BARWNIK do farb barwniki do tkanin na zimno i gorąco, klej kauczukowy do dętek, wazelina techniczna, oliwa do maszyn i klej biurowy — „CENTRALINA” Michałowski do tuczenia świni, trzody i drobiu — Mydła do prania różne gatunki
CENY FABRYCZNE! — — — ŻAŁAĆ CENNIK!
Wygotła za pobraniem pocztowym „TRADER” Gdańsk-Wrzeszcz Sienkiewicza 9/3

Zdrowowisko — Inowrocław

otwiera sezon w b. r. 15 kwietnia
Kąpiele solankowe, borowinowe, kwasowęglowe — Artrtyzm, reumatyzm, choroby kobiece, serca, nerwowe
Informacje: Zarząd Zdrowowiska

Kleje roślinne

dekstrynowe i kartoflane do wyrobu kartonazy, etykietowania i innych celów przemysłowych, do bezpośredniego zużycia w celach biurowych dla INSTYTUCYJ, mających większe zapotrzebowanie w beczkach po 100 i 50 kg, sprzedaje Biuro Sprzedaży Artykułów Chemii Stosowanej KRAKÓW, ul. Pijarska 9 Telefon 558-18 i 558-19 Adres telegraficzny: „ARTCHEM”
DOSTAWCA: PAŃSTWOWA FABRYKA W OŁAWIE K. WROCŁAWIA

Obrabiarki

NARZĘDZIA, ŁOŻYSKA KULKOWE SILNIKI ELEKTRYCZNE KUPNO — SPRZEDAŻ BIURO TECHNICZNO-HANDLOWE Inż. B. Walentyłowicz, T. Szweycer dawn. B-cie Goldlust ŁÓDŹ, Al. Kościuszk. nr 32 Telefon n. 219-18

Wetnę

owcą surową stale kupuje i zamienia na tkaniny gotowe albo na włóczę maszynową i szydełkową. Placi najwyższe ceny 49. Łódzka Hurtownia Artyk. Włókienniczych. Poznań, Św. Marcina 61, tel. 35-4

Lokal gastronomiczny z urządzeniem w wojewódzkim mieście w centralnym położeniu sprzedam Oferty pod Centralny PAR Bydgoszcz, Aleje 1 Maja 16

Uwaga! Z powodu nowo otwartego składu poleca się czapki oficerskie, leśnicze i szkolne oraz daszki i paski do czapek znanej firmy „LECH” BYDGOSKA WYTWÓRNIA CZAPEK I DASZKÓW Józef Lewandowski Bydgoszcz, Stary Rynek 16, telefon 37-04 HURT 9447 DETAŁ

Własny wyrób i sprzedaż wyrobów dziewiarskich oraz bawełniczek w różnych odzieniach Łódź ul. Adama Próchnika (dawn. Zawadzka 14, m. 25) oficyna parter Gaizler

UWAGA KUPCY! Wytwórnia Kapeluszy i Czapek „Nowość” Łódź, Stalina nr 20 - tel. 157-65 Poleca najnowsze modele kapeluszy i czapek Sprzedaż hurtowa i detaliczna DUŻY WYBÓR! NISKE CENY

KUPIMY
1 motor 25 KM., napięcie 220/380 pierścieniowy, 1400 obrotowy, z rozrusznikiem i oporem regulacyjnym
1 motor pomocniczy 2 KM. krótko zwarty, flanszowy, 1400 obrotów
7 ogłoszenia pod „Motory” do IKP Bydgoszcz

PRZETARG

Przedsiębiorstwo Państwowe "Film Polski" Fabryka Fotochemiczna "Alfa" w Bydgoszczy...

Domek z ogródkiem do 1.000.000 kupię. Oferty IKP, Bydgoszcz pod "Adam". (9424)

Srebro, złoto, brylanty, wszelką biżuterię kupuję, płaci najwyższe ceny...

Młynek do mielenia proszku na prąd kupi Kremalin. Bydgoszcz Bocianowo 25...

Papier natronowy, każda ilość kupimy WORKONA, Poznań, Św. Marcina 13.

Koszule krawaty i szale marki "Krawaty Polski" poleca po cenach fabrycznych...

UWAGA - tylko hurtowo skórkomy 3 mm, 4 mm i 5 mm, kauczuk do korków...

Skórkomy po cenach hurtowych, różne gatunki i grubości wysyłamy za zaliczeniem...

Bielizna damska w dużym wyborze poleca Zofia Serafinowicz Łódź, Nowomiejska 4.

"Victoria Z" najwyższej jakości, szybkoschnący, kauczukowy klej do detek...

Kit szklarski pokostowy i mlinowy poleca, Mechaniczna Wytwórnia Kitu Łódź...

WSZELKIE przybory młynskie oraz artykuły techniczne poleca M Wiktorowicz Łódź...

Paski damskie do pończoch bardzo mocne, podwójne, wykonanie pierwszorzędne...

Większą ilość wiśni krzacastych lutówki poleca Szkółka drzew owocowych...

Berety szkolne granatowe poleca: Wytwórnia "HAZET" Warszawa, Kopernika 15...

Opony samochodowe, 70% o wymiarze, 750x20 i 900x16 w większych ilościach...

Sztandary, chorągwie szaty liturgiczne wykonuje solidnie, terminowo...

Sprzedam samochód, 4-osobowy BMW ze świadectwem rejestracji...

Motocykl z przyczepką N-S-U, sześćsetka, bardzo dobry sprzedawca...

KUPNO

Wielne owce, surową skupuję i zamieniam. Płacę najwyższe ceny...

Foto-Labor Bydgoszcz, Al. 1 Maja 22, kupuje aparaty fotograficzne...

Pracownia futer kupuje różną skórki futrzane lisy, kuny, tchórze...

Kauczuk naturalny, bunc, kupujemy "Reklama", Łódź, Piotrkowska 46...

Pacioriki, korale, wszelkiego rodzaju w każdej ilości zakupimy. Bazar Katolicki...

Fabryka "Alfa" w Bydgoszczy, Garbary 3, zakupuje stale wszelkie ilości srebra...

Chromoniklęta 8 0,1-0,2, oraz miki kupię. F-ma Radio-techniczna R. Łoskot...

Wosk pszczelny kupuję St. Szukalski Bydgoszcz, Dworcowa 8.

SZTANDARY Chorągwie - Paramenta kościelne wykonuje jedyna firma...

Dentystyczne artykuły kupuję - sprzedaje "Dental" Szrama i Kapczyński...

Epilator, Mikroskop 3 obiektywowy, aparat film. 16 m/m...

Motor ropę 30 KM, maszynny do wyrobu mat trzcinowych...

Uwaga! Poszukuję maszyny do bicia piany o dwóch wanaach...

Kupujemy każdą ilość wełny owczej. Zamiana na samodzielny lub włóczkę...

Woski, farby do powlekania, kalki maszynowe...

Kupię większą maszynę do wyrobu lodów i wagę uchylną...

Ogólnopolski program radiowy WARSZAWA I dnia 30 marca 1947 r. (niedziela)

REDAKCJA I ADMINISTRACJA, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 20

Wydawca: Spółdzielnia Wydawn. "ZRYW". - Drukarnia Zakładów Graficznych Państw...

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Wojewódzki Oddział PUR w Bydgoszczy ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie remontu w budynku przy ul. Dworcowej...

Radio - Super Telefunken, 7-obwodowe na lampach stalowych...

Krawaty dostarczam do sklepów. Przedstawiciel firmy "Vao"...

SZTANDARY Chorągwie, proporce, paramenta kościelne wykonuje jedyna firma...

Guziki damskie poleca E. Wóchnowa, Bydgoszcz, Świętojańska nr 16.

Nowe korki do butelek sprzedam. Gdańsk-Orunia, Oruńska 21...

Poszukuje się doskonałego fachowca z propozycjami do wytwarzania...

Uwaga! Uwaga! Naprawiam wszelkiego rodzaju zegary wieżowe...

Znaczki pocztowe oceniam bezplatnie - informuję listownie...

Filatelistom cenniki wysyła Dom Filatelistyczny, Witkowski, Poznań...

UWAGA! UWAGA! Urzędy! Instytucje! Przedsiębiorstwa...

Horoskopy astrologiczne: przewidywanie dwuroczne, określenie charakteru...

Domy - wille - place - gospodarstwa poleca - poszukuję dalszych zleceń...

Wspólnika czynnego, najchętniej księgowego, gotówką 300.000 zł...

Najświetniejszy psychografolog darem jasnowidzenia, nie omylnie przepowie...

Modelarza lub stolarza przyjmie natychmiast Fabryka Motorów...

Buchalter bilansista przyjmie posadę stałą mieszkanie konieczne...

Technik drogowy i wodny z majstrem i cieślami poszukuje prac akorodowych...

Szklarz (mistrz), specjalista samochodowy jako przykrawacz do szlifierni...

Poszukuję dentysty lub wdzierżawie zakład dentystyczny z pracownią...

Buchalterów zatrudni natychmiast Zarząd Okręgowy Państwowych Bydgoszcz Jagiellońska 2...

Potrzebny ogrodnik-kwiaciarz od zaraz. Zgłoszenia: Łódź-Ruda Pabianicka...

Dyrekcja Lasów Państwowych Okręgu Bałtyckiego w Szczecinku poszukuje wykwalifikowanych buchalterów...

Technik dentystyczny przyjmie posadę. Oferty IKP Bydgoszcz pod "Technik"...

Wdowa szuka posady gospośi u samotnego pana. Oferty IKP Bydgoszcz, pod "9422"...

Mistrz młynarski - nadmłynarz obeznany z przemiałem wszelkich zbóż...

Rolnik samotny wdowiec lat 51, przyjmie posadę jako gospodarz lub rządca...

Szofer-mechanik, długoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty IKP, Bydgoszcz pod "9437"...

Cukiernik do wyrobu lodów potrzebny. Oferty IKP, Bydgoszcz pod "9435"...

Paniękę początkującą do prac biurowych poszukuję. Bydgoszcz, Al. 1 Maja 46...

30-tu monterów samochodowych na silniki, przyjmaj Państwowe Warsztaty Samochodowe...

Modelarza lub stolarza przyjmie natychmiast Fabryka Motorów i Maszyn...

Buchalter bilansista przyjmie posadę stałą mieszkanie konieczne...

Technik drogowy i wodny z majstrem i cieślami poszukuje prac akorodowych...

Szklarz (mistrz), specjalista samochodowy jako przykrawacz do szlifierni...

Buchalter bilansista zakłada, prowadzi księgi handlowe przedsiębiorstw prywatnym...

Fabryka Artykułów Elektrotechnicznych inż. St. Ciszewski pod Zarządem Państwowym...

Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Lubawskiego w Nowym Mieście Lubawskim...

Uwaga! Przyjmę od zaraz siłę biurową z średnim wykształceniem...

Potrzebny czeladnik i uczeń kominarski. Zgłoszenia J. Królak...

Buchalter bilansista zakłada, prowadzi księgi handlowe przedsiębiorstw prywatnym...

Fabryka Artykułów Elektrotechnicznych inż. St. Ciszewski pod Zarządem Państwowym...

Poszukuję mego syna Jana Gałana, ur. 1923 r., syn Daniela i Ewy...

Kisielewska Kazimiera, Bągarwy, poczta Santopy, pow. Reszel...

Kłopotliwiek wiedziałby o miejscu pobytu męża mego Franciszka Koniecznego...

Urzednik, kawaler, lat 35 z powodu braku znajomości szuka tą drogą...

Rozwiedziony, około 40, z powodu braku znajomości pragnie poznać miłą i sympatyczną pannę...

Zgubiono 25. II. 47 dowód osobisty z fotografią oraz pieniądze z portfela...

Uwaga! Poszukuję maszyny do bicia piany o dwóch wanaach...

Kupujemy każdą ilość wełny owczej. Zamiana na samodzielny lub włóczkę...

Woski, farby do powlekania, kalki maszynowe, taśmy maszynowe...

Kupię większą maszynę do wyrobu lodów i wagę uchylną...

Maszynę rymarską, płaską oraz maszynę do szycia worków...

Wspólnika czynnego, najchętniej księgowego, gotówką 300.000 zł...

Najświetniejszy psychografolog darem jasnowidzenia, nie omylnie przepowie...

Modelarza lub stolarza przyjmie natychmiast Fabryka Motorów i Maszyn...

Buchalter bilansista przyjmie posadę stałą mieszkanie konieczne...

Technik drogowy i wodny z majstrem i cieślami poszukuje prac akorodowych...

Szklarz (mistrz), specjalista samochodowy jako przykrawacz do szlifierni...

Nagrodę 5-000 zł otrzyma uczywiec znalazca zagubionych dokumentów w pocigu Jelenia Góra-Toruń...

Uwaga! Przyjmę od zaraz siłę biurową z średnim wykształceniem...

Potrzebny czeladnik i uczeń kominarski. Zgłoszenia J. Królak...

Buchalter bilansista zakłada, prowadzi księgi handlowe przedsiębiorstw prywatnym...

Fabryka Artykułów Elektrotechnicznych inż. St. Ciszewski pod Zarządem Państwowym...

Poszukuję mego syna Jana Gałana, ur. 1923 r., syn Daniela i Ewy...

Kisielewska Kazimiera, Bągarwy, poczta Santopy, pow. Reszel...

Kłopotliwiek wiedziałby o miejscu pobytu męża mego Franciszka Koniecznego...

Urzednik, kawaler, lat 35 z powodu braku znajomości szuka tą drogą...

Rozwiedziony, około 40, z powodu braku znajomości pragnie poznać miłą i sympatyczną pannę...

Zgubiono 25. II. 47 dowód osobisty z fotografią oraz pieniądze z portfela...

Uwaga! Poszukuję maszyny do bicia piany o dwóch wanaach...

Kupujemy każdą ilość wełny owczej. Zamiana na samodzielny lub włóczkę...

Woski, farby do powlekania, kalki maszynowe, taśmy maszynowe...

Kupię większą maszynę do wyrobu lodów i wagę uchylną...

Maszynę rymarską, płaską oraz maszynę do szycia worków...

Wspólnika czynnego, najchętniej księgowego, gotówką 300.000 zł...

Najświetniejszy psychografolog darem jasnowidzenia, nie omylnie przepowie...

Modelarza lub stolarza przyjmie natychmiast Fabryka Motorów i Maszyn...

Buchalter bilansista przyjmie posadę stałą mieszkanie konieczne...

Technik drogowy i wodny z majstrem i cieślami poszukuje prac akorodowych...

Szklarz (mistrz), specjalista samochodowy jako przykrawacz do szlifierni...

OGŁOSZENIA, Drobną do 10 zł za słowo, oszukiwanie radzi...